

LUIGI MARIA
EPICOCO

NEKDO,
PO KOMER SE LAHKO
ZGLEDUJEMO

Za duhovnost pričevanja

Slovenski prevod
ANDREJ TURK

salve

SPREMNA BESEDA

»Ljudje vas opazujejo!«

Te besede, s katerimi so nas dijake malega semenišča predstojniki opozarjali, naj se v javnosti vedemo svojemu stanu primerno, so se mi za vedno vtisnile v spomin.

Stanovali smo v ogromni semeniški stavbi, ki jo je v italijanskem Ostuniju blizu Brindisija v petdesetih letih prejšnjega stoletja zgradil neki zelo goreč duhovnik. Od tam smo po grebenu, ki je povezoval semenišče z mestom, pogosto peščili k starodavni stolnici v starem mestnem jedru. Spotoma smo se nemalokrat ustavili v benediktinskem samostanu, kjer so nam sestre velikodušno pogasile žejo z limonado. Tako okusnega in osvežujočega napitka nisem več našel nikjer drugje.

Nadrejeni so nas na primerno obnašanje opozarjali zato, ker so vedeli, da nas bodo na poti vsi prepoznali – če ne zaradi talarjev, ki smo jih včasih nosili, pa zaradi naših preprostih in pretežno temnih oblačil. Čeprav smo bili še napol otroci, so

nas strogo ocenjevali, ker so od nas pričakovali, da se bomo vedli kot zgledni kristjani. Naši semeniški vzgojitelji so se bali, da ne bi v svoji mladostniški razposajenosti koga pohujšali, še bolj pa, da bi se ustavili v kakšni kavarni ali slaščičarni, kjer bi nam kot ubogim bogoslovcem zagotovo postregli z brezplačno kavo ali sladoledom.

Sčasoma sem spoznal, da to opozorilo ni bilo neprecenljivo le za nas kot bodoče duhovnike, temveč tudi zaradi zgleda drugim. Vsi namreč iščemo koga, po katerem bi se zgledovali – koga, ki bi nam pokazal, kako naj živimo, oziroma nas naučil »umetnosti življenja«.

Tega nam ne morejo privzgojiti doma ali v šoli. So ljudje, ki iz nam nedoumljivih razlogov na nas močno vplivajo in nas odločilno zaznamujejo. S svojim zgledom nas tako pritegnejo, da jih posnemamo brez napora. Njihovo osebno pričevanje je za nas prepričljivejše od vsake pridige ali predavanja o etiki.

Vsi se spontano zgledujemo po pričevalcih oziroma ljudeh, ki svoje prepričanje in besede udejanjajo. In k temu smo poklicani tudi sami. Pričevanje ni stvar tehnike ali opravljenega tečaja, ampak posledica določenega življenjskega sloga. Ni v tem, da se trudimo o čem pričevati, ampak v tem, da se notranje oklepamo tega, kar spoznavamo kot resnično.

Te knjige nisem napisal z namenom, da bi kogar koli »učil« pričevati. S svojimi ubogimi besedami sem želel dati le nekaj namigov o tem, kako lahko svoje življenje obnovimo do te mere, da postanemo pričevalci.

Da bi bolje razumeli te strani, moram najprej pojasniti, kako so nastale. Nedolgo tega so me povabili, naj vodim duhovne vaje v Collevalenzi, v utripajočem srcu Svetišča usmiljene ljubezni, ki se je razvilo po zaslugi izjemne žene, blažene Matere Speranze.

Ko sem povabilo sprejel – kar včasih naredim brez zadostnega premisleka –, se mi še sanjalo ni, da se bo duhovnih vaj udeležilo več kot sto duhovnikov. Zato sem tiste dneve preživel v »strahu in trepetu«, moji sobratje, ki so me morali poslušati, pa v globoki ponižnosti. Glavna tema premišljevanja, ki sem jim ga predložil, je bila duhovnik kot duhovni spremljevalec in pričevalec.

Med nagovorom sem sobrate najprej opozoril na pomen krsta, oziroma naš prvobitni krščanski poklic, ki ga mora znotraj svojega posebnega poklica uresničevati vsak krščanec. To pa velja za vse stanove.

Jedro te knjige so torej premišljevanja z omejenih duhovnih vaj, ki sem jih nato obogatil z dodatnimi primeri in poglobil nekatere vidike, češar takrat zaradi časovnih omejitev nisem mogel.

II KRIŽ

(ALI ZAKAJ NAS GOSPOD
REŠUJE PO NAŠI SLABOTNOSTI)

Svoje premišljevanje smo začeli s premišljevanjem o svoji »slabotnosti«, ki je za nas ključnega pomena. V prejšnjem poglavju smo ob preučevanju svoje poklicanosti ugotavljali, da so Božji izbirni kriteriji diametralno drugačni od posvetnih. Bog se ne ozira na človeške sposobnosti in prednosti. V nas ne išče česa, kar je koristno in uporabno v očeh sveta, ampak nasprotno, to, kar svet zavrača in tudi sami težko sprejemamo. Gospod nas na naše poslanstvo pripravlja tako, da nam da izkušati svojo slabotnost in grešnost.

Najboljša šola oziroma usposabljanje za naše poslanstvo je naša zgodovina z vsem, kar nam povzroča trpljenje in nas opozarja na naše pomanjkljivosti in meje.

Ugotovili smo tudi, da moramo – da bi se na Božji klic lahko odzvali in svoje poslanstvo uspešno opravljali – prepoznati in sprejeti svoje slabosti, ne

da bi jih opravičevali ali z njimi sklepali kompromise.

Ob doživljanju svoje slabotnosti pa smo odkrivali tudi svojo človeškost, ki se skriva v nas. V polnosti se namreč »počlovečimo« šele, ko se zavemo svojih slabosti.

Počlovečiti svoje poglede

Kaj to pomeni, nam zelo dobro ponazarja naslednji odlomek iz Janezovega evangelija (8,1–11):

Zjutraj je spet prišel v tempelj in vse ljudstvo je prihajalo k njemu; in sédel je ter jih učil. Pismouki in farizeji pa so pripeljali ženo, ki so jo zalotili pri prešuštvovanju; postavili so jo v sredo in mu rekli: »Učitelj, ta žena je bila zasačena v prešuštvovanju. Mojzes nam je v postavi ukazal take kamnati. Kaj pa ti praviš?« To so govorili, ker so ga preizkušali, da bi ga mogli tožiti. Jezus se je sklonil in s prstom pisal po tleh. Ko pa so ga kar naprej spraševali, se je vzravnal in jim rekel: »Kdor izmed vas je brez greha, naj prvi vrže kamen vanjo.« Nato se je spet sklonil in pisal po tleh. Ko so to slišali, so drug za drugim odhajali, od najstarejših dalje. In ostal je sam in žena v sredi. Jezus se je vzravnal in ji rekel: »Kje so, žena? Te ni nihče obsodil?« Ona pa je rekla: »Nihče, Gospod.« In Jezus ji je rekel: »Tudi jaz te ne obsojam. Pojdi in odslej ne gréši več.«

Da bi Jezusa »preizkusili«, pismouki in farizeji k njemu privedejo ženo, ki so jo »zasačili med prešuštvom«, zato o njeni krivdi ni dvoma. Hočejo videti, ali bo v svoji prizanesljivosti do grešnikov prekršil Mojzesov predpis o zakonski zvestobi in kamnanju prešuštnikov. Jezus se mora odločiti, ali se bo postavil na stran grešnice ali postave.

Na neki način se pri takšnih vprašanjih podobno obnašamo tudi danes v Cerkvi, kadar populistično govorimo, da moramo »na prvo mesto postaviti ljudi, jim iti naproti in jih bolje spoznati«. Toda ljudi moramo ljubiti iskreno, tako da jim povemo resnico. Ne moremo govoriti, da jih ljubimo, če se pri tem odrečemo resnici in njeni jasnosti.

Jezus tu pokaže izjemno pastoralno previdnost, po kateri bi se morali zgledovati vsi. Zaveda se, da mora upoštevati oba vidika – judovsko postavo in Božje usmiljenje. Ve, da grešnice ne more obvarovati pred kamnanjem z zanikanjem Mojzesovega predpisa, obenem pa ne more dopustiti smrti uboge žene, ki je tudi žrtev moške pohote.

Edino rešitev vidi v tem, da končno sodbo prepusti njenim obtoževalcem. To pa stori tako, da jih spomni na njihove grehe in jih s takim trkanjem na vest »počloveči«. Kot da bi hotel reči: »Prav imate, grešnica je – vi pa tudi! Zato naj, kdor je med vami brez greha, prvi vrže kamen vanjo« (prim. Jn 8,7).